

Moerstraat 40, Wolfspuiten, gemeente Merksplas

Programma van Maatregelen

Auteur:

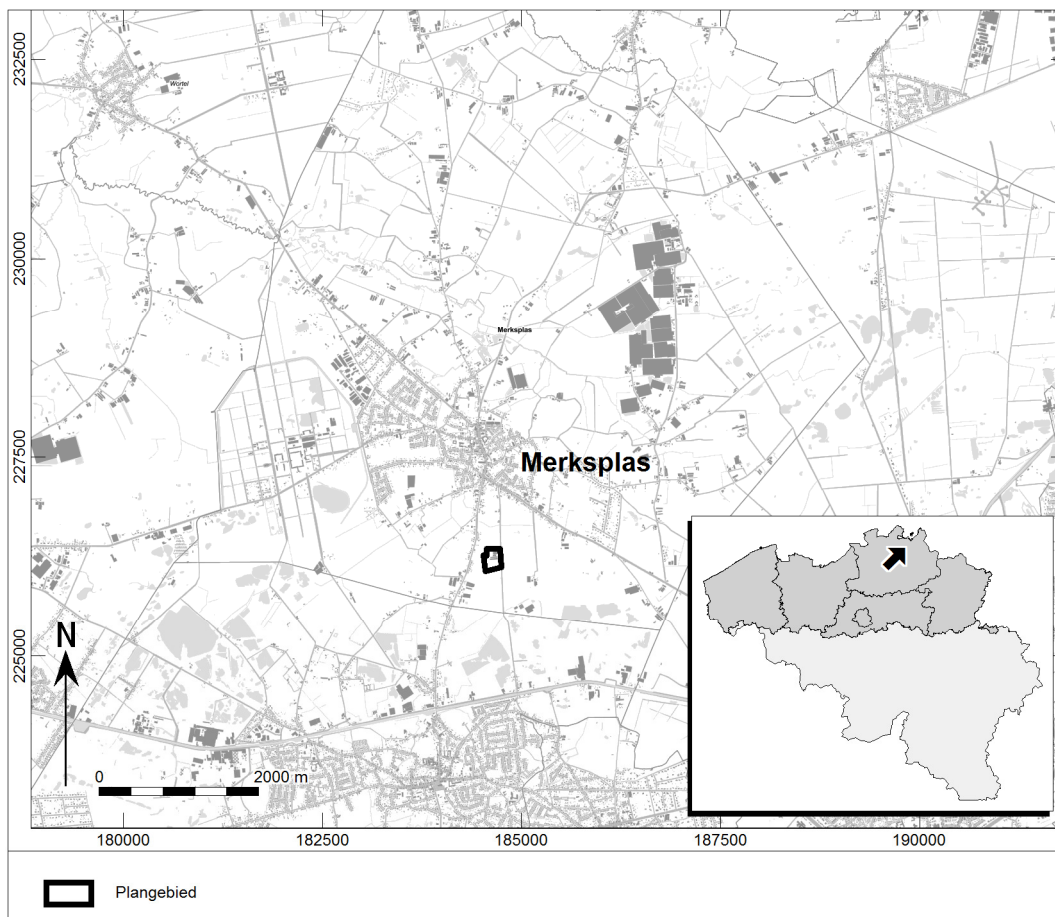
Niels Bouma

Autorisatie:

P.L.M Hazen (OE/ERK/Archeoloog/2015/00072)

1 Inleiding

In opdracht heeft Vlaams Erfgoed Centrum in april 2018 een nota opgesteld naar de archeologische waarde van de locatie Moerstraat 40, Wolfspuiten, gemeente Merksplas (afb. 1). De nota bestaat uit een proefsleuvenonderzoek dat volgt op een eerder uitgevoerd bureauonderzoek en landschappelijk booronderzoek (meldcode 2017G84 en 2017G287).¹ Het onderzoek is uitgevoerd naar aanleiding van de voorgenomen bouw van een varkensstal, biobed en voederkeuken.

Afb. 1. Locatiekaart van het plangebied.

2 Uitgevoerd vooronderzoek

2.1 Resultaten van het bureauonderzoek

Op basis van de archeologische bureaustudie en het landschappelijk booronderzoek werd een middelhoge archeologische verwachting opgesteld voor nederzettingen en/of sporen van begraving van landbouwers vanaf het Neolithicum/Bronstijd tot en met het laatste kwart van de 18^e eeuw. Om deze verwachting te toetsen is een proefsleuvenonderzoek geadviseerd.

¹ De Nutte, Simons, Deville en Houbrechts 2017.

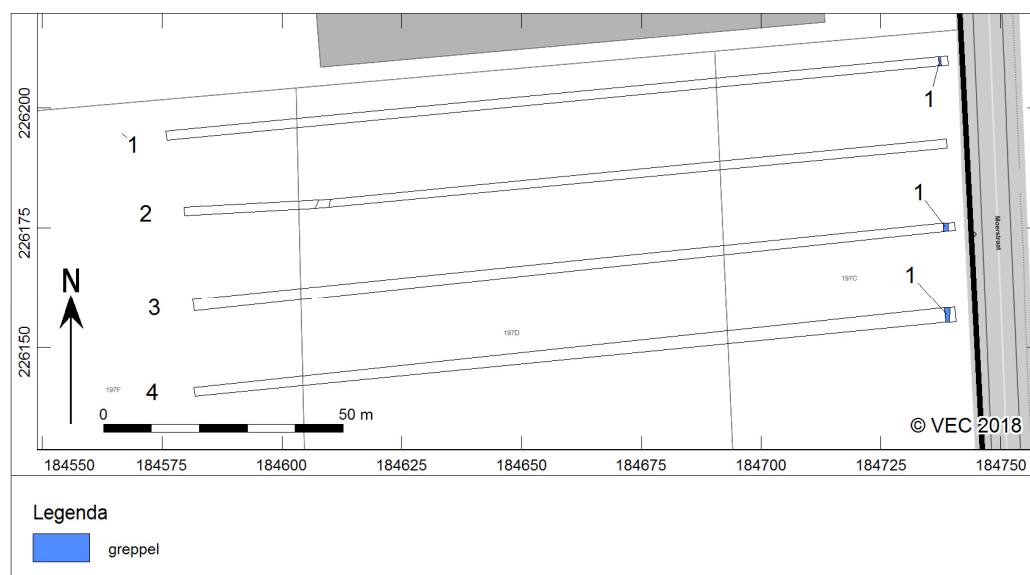
2.2 Resultaten van het proefsleuvenonderzoek

Het onderzoek is uitgevoerd door Niels Bouma (veldwerkleider) en Morrison van der Linden (assistent-archeoloog). De betrokken aardkundige was Jonathan Huizer en de erkende archeoloog was Peter Hazen. De graafmachine werd geleverd door Kurt Kokx Grondwerken bvba. Het archeologisch onderzoek stond onder toezicht van Sofie Debruyne (Onroerend Erfgoed provincie Antwerpen).

Om een betrouwbaar beeld te kunnen vormen van de aanwezige archeologie binnen het plangebied, diende een oppervlakte van ca. 12,5% te worden onderzocht door middel van proefsleuven. Er zijn vier ca. 2 m brede proefsleuven aangelegd met een oost-west oriëntatie. Om van oost naar west het volledige onderzoeksgebied te beslaan conform het puttenplan, was het noodzakelijk om proefsleuven van ca. 160 m lang aan te leggen. Op deze manier werd ongeveer 1337 m² uitgegraven, hetgeen overeenkomt met ca. 18,7% van het plangebied. Met een dergelijke ruime dekking is een zeer betrouwbaar beeld verkregen van de aanwezige archeologie binnen het plangebied. Naast deze ruime dekking werden er ook geen contexten aangetroffen die om verduidelijking vroegen en zijn er geen verdere kijkvensters aangelegd.

Tijdens het proefsleuvenonderzoek is één spoor geregistreerd. Het gaat om een noord-zuid georiënteerde greppel die geheel in het oosten van het plangebied is aangetroffen parallel aan de Moerstraat met naastgelegen greppel. De opvulling van de greppel is gelijk aan de bouwvoor, bevat een enkel baksteenspikkeltje en ligt op zeer korte afstand van de huidige greppel naast de Moerstraat. Op basis hiervan kan deze greppel waarschijnlijk als de voorloper van de huidige (afwaterings)greppel langs de Moerstraat worden geïnterpreteerd.

Er werden verder tijdens het proefsleuvenonderzoek geen nederzettingssporen, sporen in een funeraire context aangetroffen of vondsten.

Afb. 2. Allesporenkaart van het proefsleuvenonderzoek.

2.3 Geplande werken

Binnen een ca. 54.000 m² grote kavel met een huidige bestaande woning en vier varkensstallen wil men deze activiteit verder exploiteren ten zuiden hiervan (afbeelding 4). Men zal hierbij één grote stal oprichten met een oppervlakte van 5.301 m². Ten noorden hiervan zal een biobed aangelegd worden van 864m². Ten zuiden een voederkeuken van 847 m². Deze twee eenheden als de stal zelf zullen voorzien worden met een kelder. Deze zal 1,50 m onder het bestaande maaiveld aangelegd worden. Dit voor de opvang van hemelwater en vooral mest. Met andere woorden zal in totaal ongeveer 7.152 m² in ontwikkeling worden genomen. Hierbij zal men maximaal 1,5 m ten opzichte van het bestaande maaiveld ontgraven.

De consequentie van de voorgenomen ingreep kan zijn dat eventuele aanwezige waardevolle archeologische resten in de ondergrond worden aangetast.

2.4 Bepaling van de maatregelen

Op basis van het bureauonderzoek is er sprake van een archeologische verwachting voor de periodes Paleolithicum tot de Nieuwe Tijd. Deze verwachting is gebaseerd op de landschapsgenese van het plangebied, de daarmee samenhangende bewoningsgeschiedenis en de aanblik van het plangebied op geraadpleegd historisch kaartmateriaal. Om te toetsen of er effectief archeologische waarden aanwezig zijn in het plangebied werd er overgegaan tot een proefsleuvenonderzoek.

Vervolgonderzoek in het plangebied biedt geen potentieel tot kennisvermeerdering. Behalve een (sub)recente voorganger van de huidige afwateringsgreppel langs de Moerstraat werd er tijdens het proefsleuvenonderzoek geen archeologische vindplaats aangetroffen. Er werden geen duidelijke nederzettingssporen of sporen m.b.t. funeraire contexten aangetroffen. Er is geen aanleiding voor een vervolgonderzoek.

Het Vlaams Erfgoed Centrum adviseert dan ook om het plangebied vrij te geven. Daarmee vormt het prospectief onderzoek met ingreep in de bodem (in de vorm van proefsleuven) het einde van het onderzoek voor het plangebied Merksplas, Moerstraat 40. Wolfspuiten.

Ondanks het advies tot vrijgeven van het terrein, blijven de bepalingen voor het melden van toevalsvondsten van kracht, conform artikel 5.4.1 van het Onroerenderfgoeddecreet. De civieltechnisch uitvoerder is verplicht eventuele toevalsvondsten binnen drie dagen na ontdekking te melden bij Onroerend Erfgoed.